

Vinterprogram

12/2 Årsmöte.

Kajen kl. 17.00 Ärende enl. stadgarna.

12/3 Bildafton.

Se kommande annons i Leksandsbladet.

9/4 Ugglevaka.

Samling vid Shell Åkerö kl. 20.00. Tag med fika och varma kläder! Ledare: Sören Stenberg. Kostnad 10:-

23/4 Orrspel.

Samling vid Shell Åkerö kl. 05.00. Tag med fika och varma kläder! Ledare: Bo Alexandersson. Kostnad 10:-

15/5 Limsjömorgon.

Samling vid södra fågeltornet kl. 06.00. Tag med fika och varma kläder! Ledare: Staffan Müller.

11/6 Dragsängarna.

Sångarna vid Insjön. Samling vid Shell Åkerö alt. riksväg 70, vid infarten till Dragsängarna kl. 06.00. Tag med fika! Ledare: Per Lindberg och Henry Pollack.

25/6 Kollsjövandring.

Samling vid Shell Åkerö kl. 19.00. Tag med fika, stövlar och myggstift. Ledare: Staffan Müller. Kostnad 10:-

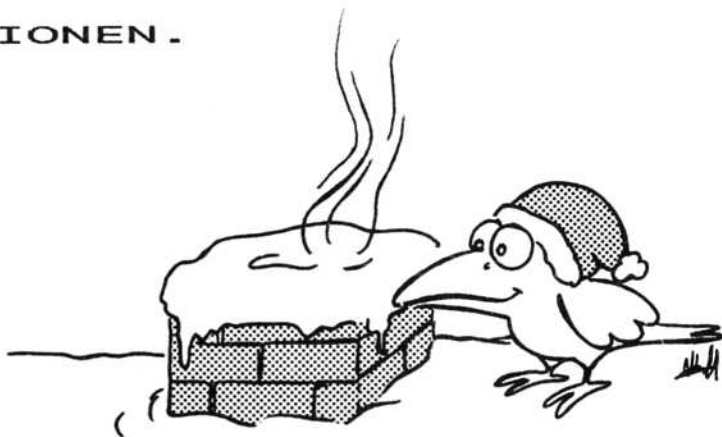

*Leksands
Fågelklubb*

INFORMATIONSBLAD 2-3/88

FRÅN
REDAKTIONEN.

Alla våra trogna medlemmar hälsas en riktigt God Jul. Vi önskar också ett Gott Nytt innehållsrikt fågelår 1989. Som Ni ser är detta julnummer lite tjockare än vanligt, men skenet bedrar. Vi har slagit ihop nr. 2 och 3/1988! Vi hoppas på överseende med att vi inte hunnit med tre utgåvor i år, vi skall försöka komma igen 1989. Tills dess, ha en skön vinter och välkommen med ut i fågelmarkerna!

Kom med i en cirkel om Ornitologi

Vi startar inom kort en studiecirkel i nybörjarornitologi.

Du får lära Dig att känna igen de vanligaste fåglarna i Din närhet.

Välkommen med Din anmälan till:
Per Lindberg 0247 - 132 77
Staffan Müller 0247 - 134 95

Studie
främjandet

Leksands
Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD

Ansvarig utgivare: Staffan Müller Sturollasgattu 3
793 00 Leksand tel. 0247-134 95

Redaktion: Staffan Müller, Conny Hansson och
Bo Alexandersson.

Medlemsavgifter Vuxna.....50:-
1989: Familjemedlemmar.....25:-
Ungdom född 1968 och senare....25:-

Adressändringar: Skriftligt till Bo Alexandersson
Tillasvägen 19 793 00 Leksand

Bankgiro: 456-4373 Postgiro: 438 26 34-6

Tidskriften ges ut 3 ggr/år. Fågelklubbens medlemmar
erhåller tidningen utan kostnad.

INNEHÅLL:

En "tidnings" födelse...5	Mesarna.....18
Örnutfodringen.....7	Den underbara fighten...19
Berguv Dalarna.....9	Tofsmesen.....20
Uvrapport.....11	Rudan.....22
Tretåiga hackspetten...12	Falsterboresan.....27
Tornsvalan.....13	Förslag till stadgar...33
Nära Till Naturen.....14	Tornfalksholkar.....36
Svampkonsulent.....15	Knölsvanen i Leksand...38
Tro't om ni vill.....16	Ater Camargue.....39
Praktisk faunavård.....17	Vinterprogram.....48

Omslagsbild: Tofsmes.

Foto: Gunnar Lind.

Foto: Viking Olsson/N

Sidensvansen är åter här!
 Tvi för den leda vintern!
 Nu väntar oss en lång och bister istid. Många älskar den kalla årstiden medan andra helst vill gå i ide.
 Även den värmedyrkande kan dock finna glädjeämnen.
 Sidensvansen har med sedvanlig precision återvänt från norr under vecka 41. Bärbuskar och rönnar kommer nu snabbt att plockas rena. Håll utkik, få fåglar är så vackra som Sidensvansarna!

EN "TIDNINGS" FÖDELSE.

Bo Alexandersson.
 Som alla säkert förstår så är det en svår och tidsödande process att föda fram ett nummer av Fågelklubbens INFORMATIONSBLAG. Jag tänkte att i stora drag berätta om hur det går till.

Viktiga medarbetare.

För det första är det några som jag skulle vilja tacka. Det är Staffan Müller, utan vars medverkan det inte blir någon tidning. Han skriver nämligen nästan all texten.

En annan är Conny Hansson. Han hjälper oss med montering, offset-fotografering av, texter och har många ideer om hur det hela ska se ut.

Jag skulle också vilja passa på att tacka Sten Alexandersson, som hjälper oss med negativfotografering och rastning av bilderna. Det är också hans förtjänst att vi har kunnat köpa en ordbehandlare till föreningen, vilken gör arbetet med tidningen betydligt enklare.

Texter och bilder.

Det hela börjar med att Staffan kommer hem till mig med en bunt artiklar. Förr var det lite problematiskt att tyda hans skrifter, han skrev nämligen för hand då, men nu går det bra. Han brukar komma med lite i taget, vartefter han får det färdigt.

När jag har skrivit in det i ordbehandlaren, har vi en liten aning om hur stort utrymme vi har fyllt. Det ska ju bli 32 sidor.

Då sätter vi oss och placerar in bilderna som ska vara med. Hur de ska placeras på sidan, vilka sidor som ska vara rena bildsidor etc. Eftersom vi har gott om fotografier i medlemsmatrikeln så är det inga problem att få fram bra bilder. Problemet med bilderna är att de sällan passar ju in i sitt ursprungliga format. De ska alltså mätas och märkas på, hur många procent de ska förminska eller förstoras. De kanske också kan beskäras så att de passar bättre på den sida man har tänkt sig. Men det här med beskärning är ett känsligt kapitel. Det måste godkännas av fotografen.

När text och bildmaterial är bestämt så redigerar jag tidningen med hjälp av datorn så att det blir som vi vill ha det.

Sedan skrivs tidningssidorna ut på vår matris skrivare.

Montering.

Nu börjar nästa fas. Tidningssidorna ska nu fotas över till en negativ film. Då passar vi också på att förminska sidan till 86 %. Detta för att texten, som är skriven med en matris-skrivare, ska bli tätare. Samtidigt skickar vi bil-

derna för rastning och negativfotografering. I samband med detta får de också sitt rätta format. När bilderna kommer tillbaka, börjar monteringen. Det betyder att texter och bilder monteras ihop efter ett visst mönster. Tidningen trycks nämligen 4 sidor i taget. Monteringen är ett riktigt petgöra, som Conny har lärt sig. Jag assisterar så gott jag kan, men trots att vi är två stycken kloka huvuden, har vi lyckats vända bilderna fel i bland. De blev väldigt mörka trots att tryckeriet gjorde sitt bästa för att rädda dem.

Tryckning.

Så är det då äntligen dags för tryckningen. Vi har anlitat Leksands Tryckeri den senaste tiden. Det har visat sig vara fördelaktigt. Dels har de hållit ett lågt pris, sen har det varit skönt att kunna gå till grabbarna där och få goda råd om montering och dylikt. Ett tidigare nummer blev extra jobbigt för tryckarna, med anledning av vår felmontering som jag nämnde här ovan.

NYTT ÅR OCH NYA INSATSER!!!

Ja så närmar vi oss återigen ett nytt år. Det innebär att som bilaga till den här tidningen, följer ett inbetalningskort på 1989 års medlemsavgift. De som har glömt att skicka in medlemsavgiften för 1988 får en ny chans. Jag skickar nämligen med ett inbetalningskort även för det.

Medlemsavgiften för 1989 är 50:-

Familjemedl. och ungdomar födda 1968 eller senare 25:-
OBS!! Man kan bara vara familjemedl. till helbetalande.

Dessutom får vi komma dit och häfta ihop tidningen, vilket också håller priset nere.

Distribution.

Nu kommer datorn till hjälp igen. Etiketter ska tryckas. Det går enkelt eftersom hela medlemsregistret finns i ett registerprogram som vi har. Där skrivs också våra inbetalningskort för medlemsavgiften ut. Etiketterna ska sedan klistras på kuvert eller tidningar beroende på, om de ska skickas med post eller inte. De flesta tidningarna distribueras genom frivilligas försorg, allt för att hålla portokostnaderna nere.

Ja, som ni ser så är det en hel del jobb innan den här skriften ligger i edra händer.

Jag vill passa på att uppmana er att skicka in synpunkter på tidningen, artiklar, små notiser eller egna bilder som ni vill ha publicerade.

Skicka det i så fall till:

Leksands Fågelklubb
Tillasvägen 19
793 00 LEKSAND.

ÖRNUTFODRINGEN .

Bo Alexandersson.
Vinterns utfodring av örnarna i västra Leksand, har även det gångna året fungerat bra. Tillgången på mat har varit god med undantag för november månad, men så brukar det vara.

Vi startade i november när resterna från älgjakten var uppättna. I början var det lite svårt att få tag på mat i tillräcklig mängd. Men när vi närmade oss jul så lossnade det och vårt förråd fylldes.

Vår strävan är att åka ut med mat ungefär var femte dag. Var gång tar vi med oss ca 50 kg. kött. Dess emellan blir det riktiga stortag. Traktens lantbrukare har nämligen funnit att det är ett bra sätt att bli av med självdöda djur. Det innebär att vi ibland får en fullvuxen ko.

Även Leksandspolisen bidrar på ett fint sätt. Dom tipsar oss om trafikdödade

djur, företrädesvis älgar. Vid sådana tillfällen får vi båda ihop ett tiotal man för att få ut djuret till rätt plats. Det kan röra sig om tyngder upp till 4-500 kg.

Den här hanteringen skulle inte vara möjlig om vi inte fick hjälp från olika håll. Därför vill jag passa på att tacka Farmek, polisen och de lantbrukare som hjälpt oss med örnmat på olika sätt. Ett tack också till de som har varit med och släpat ut köttet till åteln.

Så slutligen om ni har örnmat under tiden nov - mars så hör av er till mig. Telefon 10820.

Den enes död, den andres bröd!

Foto:
Sören
Stenberg.

ÄNTLIGEN FÖR LIMSJÖN!

Nu har Leksands kommun bestämt sig för att satsa på Limsjön. Årets budgetberedning har anslagit 400.000:- som en första insats för att restaurera den igenväxande våtmarken.

Om idéer och planer kring detta fantastiska projekt får Du veta mer i nr: 1/89!

BERGUV DALARNA.

Staffan Müller.

Nu bygger vi ytterligare en voljär för berguvsavel! Fågelklubbens samarbete med DOF:s berguvsprojekt fortsätter nu med en utökning av avelsverksamheten.

I skrivande stund håller vi som bäst på med byggnation av ytterligare en voljär som skall placeras i Siljansnäs.

Teckning: Jonas Lundin.

Redan i slutet på november hoppas vi att det är dags för inflyttning i den nya buren.

Hoppfullt.

Med den fina framgången i Insjön och med detta Siljansnäspar, hoppas vi ha ett par stabila avelsanläggningar som kan producera några berguvsungar varje år. Tanken är att dessa skall frisläppas under hösttid.

Det är sannolikt att det inte dröjer många år förrän de första frisläppta berguvarna går till "vild" häckning i vår kommun.

När vi lyckats med det, har en mycket uppskattad symbol för landskapets fåglar återvänt, efter många års frånvaro.

Tack på förhand.

Nu håller vi tummarna för Anders Sjölund och Bengt Östberg. Vi får också hjälpas åt att hålla dem med foder. Alla gamla värphöns tas tacksamt emot! Lyckas Du inte hjälpa till med berguvsamat, är Du välkommen att stödja fågelklubben med en extraslant insatt tillsammans med årsavgiften 1989.

Frysboxar och annan utrustning kostar stora pengar!!!

Anders Sjölund.

Anders Sjölund med botaniska studier och fältarbete kring Rosenfinken bakom sig, har flyttat hem till Siljansnäs. Han har åtagit sig värdskapet för det nya avelspar som erhållits genom projekt Berguv Dalarna. Denna gång har vi fått hjälp av Siljansnäs Sägverk, Televerket och Gunnebo, stängseltillverkaren, med erfoderligt material. En av kommunens beredskapsarbetare, Sven Axelsson, hjälper oss skickligt att snickra ihop buren.

Så här välmående ser våra Insjö-uvar ut.

Foto: Henry Pollack.

UVRAPPORT .

Henry Pollack.

Här kommer en liten redogörelse över vad som hänt sedan Berguvarna i Insjön installerats.

Resa till Broskolan.

Det gäng som byggde voljären, for på ett besök till Broskolan, där det finns en ekologisk verkstad och en avdelning för rovfågelsrehabilitering med bl.a en stor vadderad och TV-övervakad voljär. Det fanns t.o.m matproduktion med uppfödning av möss och dvärghöns. Det var en fin resa. Vi fick se vad en entusiast, Ulrich Jessen, kunnat åstadkomma genom ett fantastiskt arbete och engagemang. Verkstaden hade teorilokal, med bl.a exotiska växter, ett jätteakvarium samt TV-monitorer där rovfågeln kunde övervakas. Elever som går där får en fin inblick i ekologins samspel i olika sammanhang. Genom samarbete med veterinär från Statens Veterinärmedicinska Anstalt har man kunnat rädda många skadade rovfåglar till livet. När vi var dit fanns där en Jorduggla, en Taltrast, en Ormvråk och en Berguv för behandling. Berguven hade opererats två gånger. Trots det hade man inte lyckats få ena vingen i exakt rätt läge. Den kunde flyga, men man var inte helt säker på att den skulle kunna jaga med defekt vinge. Därför har den nu istället fått bli avelsuv i Dalarnas Projekt Berguv.

Vi fick även information om första hjälpen för fåglar som skadats.

Ett stort tack till Ulrich för ett mycket intressant besök på Broskolan.

ÄGG!!!

Vintern gick bra och i slutet av april lade uvhonan ett ägg. Men hon lade sig aldrig att ruva, och då nätterna var kalla var vi oroliga för hur det skulle gå. Ett försök med att kläcka ägget i en äggkläckningsmaskin gjordes. Men det konstaterades att ägget var obefruktat. Därför hoppas vi nu att våra unga uvar "lärt sig" bättre till nästa år.

Ögonskada.

Sommaren har gått bra och folk i trakten hjälper oss alldeles utmärkt med mat. Bengt har haft en vattenbalja i voljären, som använts till svalka och bad. Det enda obehagliga, var en liten ögonskada på uvhonan, så att hon tittade med bara ett öga ett par dagar. Efter telefonkonsultation med Nils Pers, behandlade vi ögat med en ögondusch, plockade bort en torr hudflik, som hängde ner från ögonlocket och lade in en sträng salva. Dagen efter tittade hon åter med båda ögonen och är nu frisk. Allting ser bra ut just nu!

DEN TRETÅIGA HACKSPETTEN.

Ulf Bond.

Hackspettar ingår i den stora grupp av djur som får lida av dagens samhälle, ett samhälle som präglas av rationalismen.

Att vara hackspett är inte lätt när de stora skogsmaskinerna mejar ner träden på stora arealer. Sällan lämnas träd kvar för fåglarnas skull. Om de lämnas, är det ofta fröställningar, som snart även de sågas ned.

Detta betyder att det aldrig kommer att finnas äldre träd, vilket många fåglar behöver för bobyggnad.

Den Tretåiga hackspetten, som är mindre än den vanligare Större hackspetten, är c:a 22 cm. lång. Den är tecknad i svart och vitt. Hannen har gul hjässa. Den saknar alltid rött i dräkten. Sitt bo mejslar Tretåiga hackspetten vanligen ut i innanmurkna björkar, granar, torrtallar och aspar.

Jag träffade på en kull i Tällberg juni 1988. Den matades ivrigt av båda föräldrarna.

Foto: Ulf Bond.

TORNSVALAN – EN RIKTIG FLYGMÄSTARE.

Bogdan Persson.

Tornsvalan, eller Tornseglaren som den i dag ofta kallas p.g.a att fågeln, trots likheten, inte alls är släkt med svalorna, kan med full rättighet prisas som Sveriges flygartist nr. 1.

Den tillbringar största delen av sitt liv på vingarna, och uppe i luften kan den göra det mesta. Att den tar föda och dricker i luften är inte så säreget. Det gör ju flera andra fågelarter. Mer beundransvärt är att Tornsvalan parar sig och t.o.m kan sova i luften.

Men flygskickligheten som jag själv har fått bevittna varje sommar är häpnadsväckande, för här hamnar fågeln i en helt ny situation, utan sin like i naturen.

Katapultstart?

Det hela började i augusti 1982 när vi bytte hänggräna hemma. Rännkanten tycks ha kommit högre upp i jämförelse med den gamla något hängande, och stupröret hamnade något längre ut än det förra, precis under Tornsvalans bo. Den häckade under den tegelpannan sedan många år tillbaka, och det är en mycket vanlig boplats för arten.

När vi bytte rännan var fåglarna redan på väg till sina övervintrigsområden i Afrika. Men följande sommar var de tillbaka som vanligt. Det nya taket visade sig inte vara så praktiskt. Fåglarna kunde lätt ta sig in i boet, men när de skulle ut var rännkanten lite för hög. Och "duns", hamnade de i stupröret. Men inte duns i marken. I samma ögonblick som de kom ut ur nederkanten på röret, var de på vingarna.

I början trodde jag inte mina ögon, och fick skåda scenen flera gånger innan jag var säker på saken. Ett rassel i stupröret och en svart skugga som blixtnsnabbt kommer ut och försvinner var allt man såg. Visserligen har det flera gånger hänt att den efter rushbaneåknningen hamnat på marken, men faktum är att den är kapabel att åka genom det 5 meter långa röret och flyga direkt ut, trots att utgången endast är 12 cm. från marken.

Det konstigaste i det hela är att fåglarna inte tyckt det är värt besväret att flytta på boet till en annan tegelpanna, för det lilla "problemet", utan har sedan dess bott på det här viset. Så varje sommar får jag glädja mig åt deras flygkonst och skriet från ungarna som kommer att starta livet med ett fall.

Staffan Müller.
Naturvårdsverkets kampanj NÄRA TILL NATUREN, vilken syftar till att locka ut medborgare i skog och mark, har genomförts även i Leksand.

Plintsberg.

Kjell Friedner från FriLuftsfrämjandet inledde tillsammans med John Wennerholm, guidningarna med en promenad till Plintsberg. Exkursjonen bland ängar och hasselnår lockade ett 40-tal. Glädjande var att det var påfallande många leksandsbor med rötter i Sättra som sökt sig med.

Fjällberget.

Fjällberget i Siljansnäs var utflyktsmål nummer två. Ett 20-tal personer följde med till gammelskogen bortom Vådsjön. Påfallande många skogslämlar var på vandring denna kväll. Vidare hittade man mycket Tallört och Sileshår i den speciella terrängen. Skogen, som på höjderna är

mycket gammal, har drabbats av flera skogsbränder. Mycket om detta och om den olikåldriga skogen kunde Hans Wennerholm berätta.

Dragsängarna.

En promenad på Dragsängarna genomfördes i augusti. Tyvärr var vattenståndet i Insjön för tillfället mycket högt. Därför fanns det ingen chans att observera rastande vadare längs stranden. Promenaden lockade c:a 25 deltagare och här var merparten av deltagarna leksandsbor med rötter i Häradsbygden. Flera personer kunde berätta om slätter och lantliv på de tidigare odlade ängarna.

Svamputflykt till Asaklitt.

Kirka Alexandersson måste fått slag när hon mötte svampfolket i Asaklitt. Inte mindre än ett 80-tal personer hade mött upp till den spännande svampexkursjonen. Otroligt lärorikt var också eftersnacket i Samnildalskolan.

Björkbergets naturreservat.

Veckan avslutades med en promenad i Siljansnäs naturreservat på Björkberget. En Bivråk som omhändertagits efter en bilrock frisläpptes och deltagarna kunde se fågeln ta luft och försvinna bakom Björkberget.

Uppskattat program.

Fågelklubben och Friluftsförbundet som tillsammans med kommunen stod för arrangemangen kan i efterhand

konstatera att programmen varit uppskattade och lockade många deltagare. Avslutningsvis kan man kanske ändå tänka sig att

naturen häromkring i sig är så attraktiv och intressant att några speciella kampanjer för att locka ut folket, inte behöver göras.

SVAMPKONSULENT I LEKSAND.

Bo Alexandersson.
Ett nytt och trevligt tillskott på kommunens naturutbud har det blivit i Leksand. Kirka Alexandersson har, med ekonomisk hjälp av kommunens Landsbygd-90 kampanj, utbildat sig till svampkonsulent.

Svamprädgivning.

Vid Statens Skola För Vuxna har ett 40-tal intresserade utbildat sig till Sveriges första svampkonsulenter. Däribland Kirka. SAMHALL DALA i Leksand har välvilligt ställt sin butik Smedjan till förfogande så att Kirka har kunnat ägna en del av sin arbetstid åt en liten svamputställning samt svamprädgivning till de som så önskat. Och de var inte få. Säkert flera hundra har besökt butiken för att få hjälp.

Svamputflykt.

Ett annat populärt inslag i höst, har varit den svamputflykt som anordnades i NÄRA TILL NATUREN's regi. C:a 80 personer åkte i en mäktig karavan upp till Asaklitt i Häradsbygden.

Där spred vi ut oss och plockade svamp i ungefär en timme. Sedan samlades vi i Samnildalskolans cafeteria där den medhavda matsäcken avnjöts, medan Kirka, med hjälp av det som plockats, ordnade en liten utställning av mat- och giftsvampar. Hon berättade sedan om de flesta av de svampar som hade plockats.

Rekordår.

1988 har verkligen varit ett rekordår när det gäller svampförekomst. Alla människor har pratat och plockat svamp i höst. Vi får hoppas att liknande aktiviteter kan komma till stånd även i framtiden, även om tillgången på svamp inte blir lika god. Leksands Fågelklubb önskar Kirka lycka till som Svampkonsulent.

TRO'T OM NI VILL!

Ulf Bond.

Det finns inte många av dem och de har ett stort behov av hjälp. De kan ha olika utseende. Vissa är långa, andra korta. Typisk dräkt är stövlar och kikare.

De uppehåller sig gärna på något undanskymt ställe. Exempelvis skogen - skogsbrynet, smygande i vassen - uppe i träden eller i konstiga torn de gjort. Utbredningsområdet är ej riktigt utrett, men enligt ryktena förekommer ströex. i hela världen.

Om man vill få syn på något exemplar får man gå ut tidigt på morgonen (o.b.s. det finns undantag) helst på våren då de är mest aktiva. Typiskt beteende är att de ofta tittar upp i luften.

Varning: Om ett sådant här exemplar befinner sig i en folksamling kan denne få alla att titta upp. Så man får "se upp".

Var observanta!!!

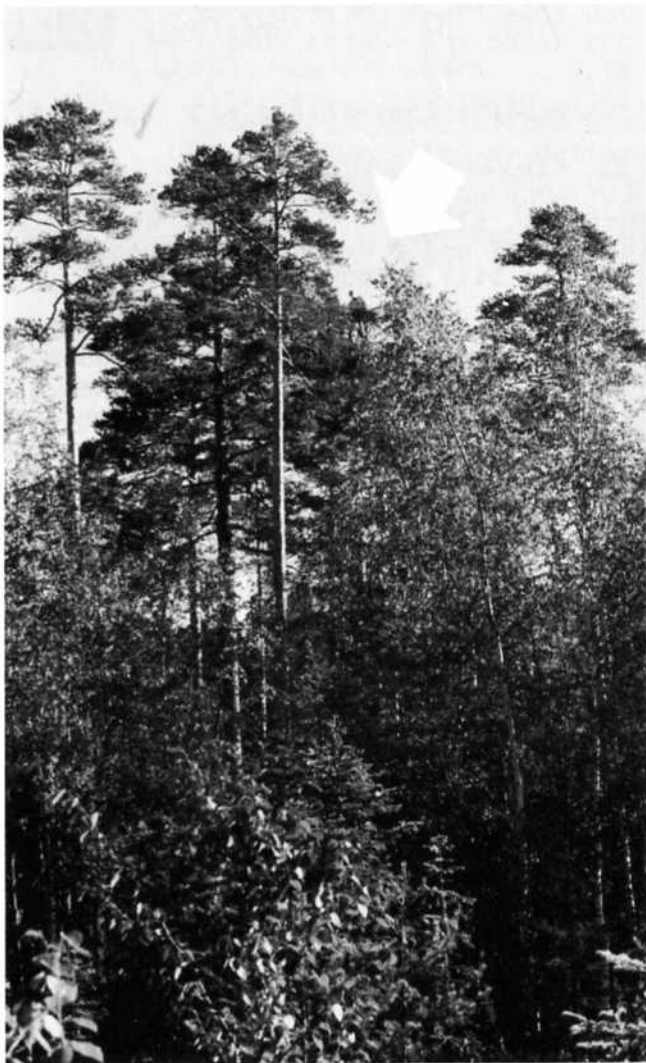

Foto: Ulf Bond.

PRAKTISK FAUNAVÅRD.

Bo Alexandersson.

En kväll på sensommaren fick jag förmånen att följa med en av de verkliga eldsjälarna när det gäller naturvård i Leksand. Det är naturligtvis Sören Stenberg jag menar.

Plattformsbygge.

Han ringde en dag och undrade om jag ville följa med och bygga en plattform, tänkt som ett fiskgjusebo. Och det är klart att jag ville det. Några timmar i skogen med Sören är verkligen en upplevelse. Han kan ju det mesta och ser sammanhangen i allt som händer i naturen.

Men varför skulle vi bygga en plattform? Bygger inte Fiskgjusarna sina bon själva?

Sören berättade att det stora problemet för de här fåglarnas bobygge är att hitta ett lämpligt träd. För det första ska det vara så högt att gjusarna har utsikt över nejden. Sedan skall trädtoppen vara avbruten eller annars formad som en plattform, för att de ska kunna bygga sitt bo där.

Sören berättade vidare att, enligt Gunnar Lind, har det funnits fler häckande fiskgjusepar i Leksand än det gör nu. Varje par som har försvunnit, har gjort det i samband med att deras bo har raserats på något vis. För att stammen ska öka här i kommunen så bygger alltså Sören plattformar. Han har för närvarande fem olika fiskgjusepar på sina plattformar. Inte illa va!

Höghöjdsjobb.

Så till själva arbetet. När vi kom fram till det tänkta området, började Sören att leta efter lämpliga träd. Det var inte lätt. Dels växer det inte lämpliga träd på träd (kul va!) och dels är Sören väldigt noga. Vi knallade omkring en god stund innan vi fann det vi sökte.

Själva byggandet var inte i sig själv så komplicerat men det skulle utföras på tio meters höjd. Det enda hjälpmedel som Sören använde, för att klättra upp i trädet, var ett par hakar som han spände fast på skorna. När han hade kommit upp i trädet, sågade han av toppen. Där hade han då början till plattformen. Sedan spikade han fast några pinnar som jag hade sågat till och fäst ihop nere på marken. Efter en halvtimme var det klart. Enda missödet som hände var att Sören siktade fel och slog sig på tummen. Enligt uppgift från den skadade, blev tummen vackert blå efter några dagar.

Så var allt klart. Vi plockade ihop de verktyg som vi hade och började vandringen hem. Nu hoppas vi att det kommer ett fiskgjusepar till "vår" plattform.

MESARNA .

Staffan Müller.

Mesarna är en familj för sig i fågelvärlden. De omfattar ett 60-tal arter fördelade över Nordamerika, Europa, Asien och Afrika. I Sverige förekommer 9 av dessa 60 arter regelbundet. Tyngdpunkten på utbredningen ligger på norra halvklotet och som regel i den tempererade zonen.

Mesarna är utpräglade skogsfåglar eller åtminstone beroende av skogklädda marker.

Ett fåtal arter är s.k. Pungmesar och det diskuteras huruvida de "äkta" mesarna är släkt med dessa. Boet byggs antingen i en hålighet i träden eller på marken. Många arter har förmågan att själva hacka ut sitt bo, medan några bygger mycket eleganta hängande bon som vävts ihop av växtdelar.

Mesarna är allätare och föder sig på insekter när dessa finns tillgängliga, annars får vegetabilisk föda dominera under stora delar av året.

Fåglarna är relativt små och ganska robusta. Näbben är som regel konisk och kraftig för att klara olika typer av näringsintag. Vingarna är rundade varför flykten kan tyckas en aning ansträngd, men i gengäld kan de förflytta sig akrobatiskt bland trädkronorna. Ibland beger sig många mesarter ut på regelrätta vandringar och kan företa invasionsflyttningar över land och hav.

Många gånger fastnar de då i ringmärkarens garn på Hartzö, Ottenby t.ex.

Påfallande vanligt är det att meshanen och honan är lika till utseendet.

Mesarna tillhör våra vanligaste fåglar och de kan observeras inte minst i våra trädgårdar dit de med förkärlek söker sig till fågelbord och kompost.

Passa på att studera Blåmes, Talgoxe och Talltita i vinter, de uppvisar ett mycket intressant livsmönster!

Teckning: Conny Hansson.

DEN UNDERBARA FIGHTEN .

Gull-Britt Hammarbäck.

En solig mycket tidig majmorgon. Krist Himmelfärds-helg med nyutspruckna björkar, våt jord och blommande hägg. Morgonpromenad över fälten med hundarna. Fågelsång.

Några känner jag igen men många är obekanta för mig. Att man aldrig ska kunna lära sig vem som låter hur! Men vad nu! Vad är det för liv längre fram? Inte fågelsång precis. Men fågel-skrik. Kan det vara en katt som tagit en fågel eller en ekorre som jagas av någon ilsken bobyggare?

Försiktigt smyger jag närmare. Men vad i all sin dar är detta! Finalmatch i fågelboxings-VM eller vad! Nere i diket, bland fjolårslöv och nyutspruckna tussilagon ligger två Blåmesar och pucklar på varandra allt vad de förmår! De skriker och flaxar och hackar och sparkar och jag kan inte undgå att se likheten med två småpojkar i vårens första slagsmål. Jag har aldrig sett något liknande. Fighter i luften har jag väl sett förut, men ett blåmesslagsmål i ett dike. Nej aldrig!!!

Tofsmes.

Foto: Gunnar Lind.

TOFSMESEN .

Staffan Müller.

Tofsmesen häckar allmänt över hela barrskogsregionen i hela landskapet. Så enkelt och kortfattat beskriver Kjell Bylin Tofsmesen i sin bok Dalarnas Fåglar.

Rar men ingen raritet.

Denna säregna lilla mes är således på intet sätt en raritet i Dalarna.

I barrskogen är den en av de vanligaste innevånarna. Säkert har många undgått fågel, men om man lär sig dess säregna läte, märker man snart att den är allestädes närvarande var helst man befinner sig i barrskogen. Med sitt artegna läte, en hackig drill; "per-reritt", avslöjar den sig. Fågeln är inte alls skygg utan ganska nyfiken och kommer gärna fram om man visslar lite entonigt, domherre eller sparvugglelikt. Då blir den genast aggressiv och vill lokalisera "faran". Med lite tur kan man få den på endast ett par meters avstånd. Då kan man också beskåda den säregna fjäderdräkten. Översidan är jämnt gråbrun, en tydlig svart haklapp och lysande vit halsring är goda fältkännetecken. Som framgår av namnet, är Tofsmesen utrustad med en tofs vilken syns tydligt även på lite avstånd.

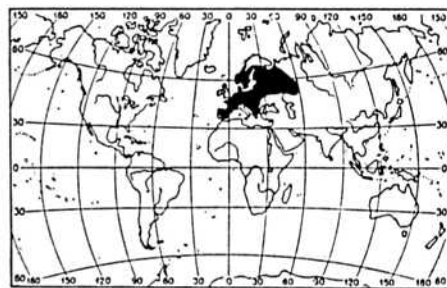
I likhet med de övriga mesarna, är Tofsmesen en liten fågel, blott 12 cm.

Utbredning.

Tofsmesen är den mest utpräglade barrskogsarten av våra mesar. Den tycks vilja

dölja sig i skydd av skogen och ses nästan aldrig på öppna ytor.

Kanske är det därför den aldrig lyckats invadera Gotland, trots att den annars finns i nästan hela Europa. Gotland ligger som synes på kartbilden här inunder, i centrum av fågelns utbredningsområde!

Tofsmesens utbredningsområde enl. Våra Svenska Fåglar i Färg 2. (G.Rudebeck)

Oviljan att passera över öppna ytor, t.ex. haven, medför också att fågelns till skillnad från de flesta andra mesar, aldrig beger sig ut på vandringar när födan tryter.

Föda.

Under sommaren äter Tofsmesen främst insekter och spindlar som den söker i träden och ibland även på marken.

S.Haftorn, som noggrant utrett Tofsmesens födoval, konstaterade annars att mesens huvudföda består av tall- och granfrön.

Som regel klarar den vinterns kyla och födobrist genom en väl utvecklad förmåga att hamstra under näringsrika årstider.

Häckningen.

Tofsmesen är en tidig bobyggare.

Redan i april, när nattkyla och snötäcke ännu är besvärande, lägger den sin äggkull som oftast består av 4 - 6 ägg (Rudebeck).

Boet byggs i en murken trädstam eller i ett redan befintligt hål. Den kan i likhet med Talltitan hacka ut sitt eget bohål, det är kanske därför den gärna söker sig till förmultnande trädstammar.

De lärde tvistar om huruvida Tofsmesen lägger en andra kull, men Rudebeck hävdar att så är fallet. Efter ca två veckors ruv

ning och ytterligare några veckors uppfödning av ungarna i den första kullen, kan det så vara dags att i slutet av juni lägga en andra kull.

Efter tre veckor i boet, lämnar ungarna det och ansluter sig till de vuxna fåglarna som drar omkring i sitt revir, nogsamt hamstrande inför vintern.

Meståg.

Tofsmesen är många gånger den vanligaste fågelarten i de s.k. meståg som under vinterhalvåret drar omkring ofta högt uppe bland barrträdskronorna.

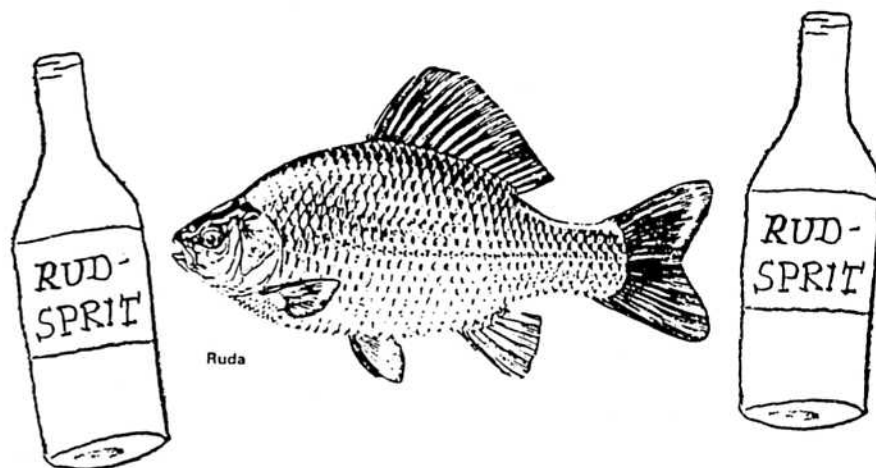
Svartmes, Trädkrypare, Kungsfågel, Talgoxe och Talltita är medresenärer och till synes utan inbördes konkurrens håller de ihop långt in på vårkanten.

En solig, kall senvinterdag med termos och liggunderlag vid en avlägsen fäbodvall, brukar vara en fågelskådarens drömläge. Var då säker på att en av de första observationerna är Tofsmesen!

Tofsmes. Foto: Viking Olsson/N

RUDAN — FISKEN MED EGET SYSTEMBOLAG!

Tomas Tapper.

Utbredning.

Rudan är vår mest seglivade fisk. Den är kusin till guldfisken och tillhör karpfiskarna.

Kännetecknen är att kroppen vanligen är hög och hoptryckt från sidan.

Den lever i sjöar, skogens tjärnar och dammar i hela östra, centrala och stora delar av västra Europa. Den är dock inte naturligt förekommande i alla delar av området, utplanteringar har skett sedan lång tid tillbaka och därför är den naturliga utbredningen svår att kartlägga.

I små tjärnar växer Rudorna långsamt och blir knappt 20 cm. långa men i näringsrika sjöar kan de bli minst dubbelt så stora. De kan leva i över 40 år.

Fortplantning.

Lektiden för Rudan är under våren men den kan spara lite av rommen och leka även under högsommaren.

Föda.

När våren kommer med värme och ljus skjuter livet fart i sjöar och dammar. Det kryllar av alger och smådjur. Då kan Rudan ägna sig åt att frossa på vattenloppor och fjädermyggans larver som den helst äter. Den äter även andra bottenlevande djur och växter.

Sommarliv och vinterliv.

Under början av sommaren använder Rudan näringen åt att växa men på sensommaren slutar den växa och börjar i stället lagra upp näring för vintern. Näringen lag-

rar den i levern precis som vi människor. Det sker i form av glikogen (jättemolekyler uppbyggda av druvsocker).

Ända fram till högsommaren är Rudans lever mörkröd och normalstor, jämfört med andra djurs, och utgör c:a 2 % av kroppsvikten. Men när levern börjar lagra glikogenet sväller levern och blir ljusröd. Strax innan isen lägger sig kan leverns vikt vara uppe i hela 15 % av kroppsvikten och glikogenhalten vara 10 ggr. högre än den var mitt i sommaren.

Den kan leva i så gott som syrefria vatten under långa perioder och den klarar sig till och med i små vattensamlingar som bottenfryser på vintern. Under vintern håller den sig nära botten helt stilla utan att äta. Om det finns risk att vattensamlingen bottenfryser tror man att Rudan gräver ner sig i bottenlammet för att övervintra.

Hembränneri.

Rudan överlever i syrefri miljö genom att bryta ner socker till alkohol. Den spjälkar först glikogenet på vanligt sätt till druvsocker. Sedan via en lång rad av reaktionssteg till pyrodrusyra.

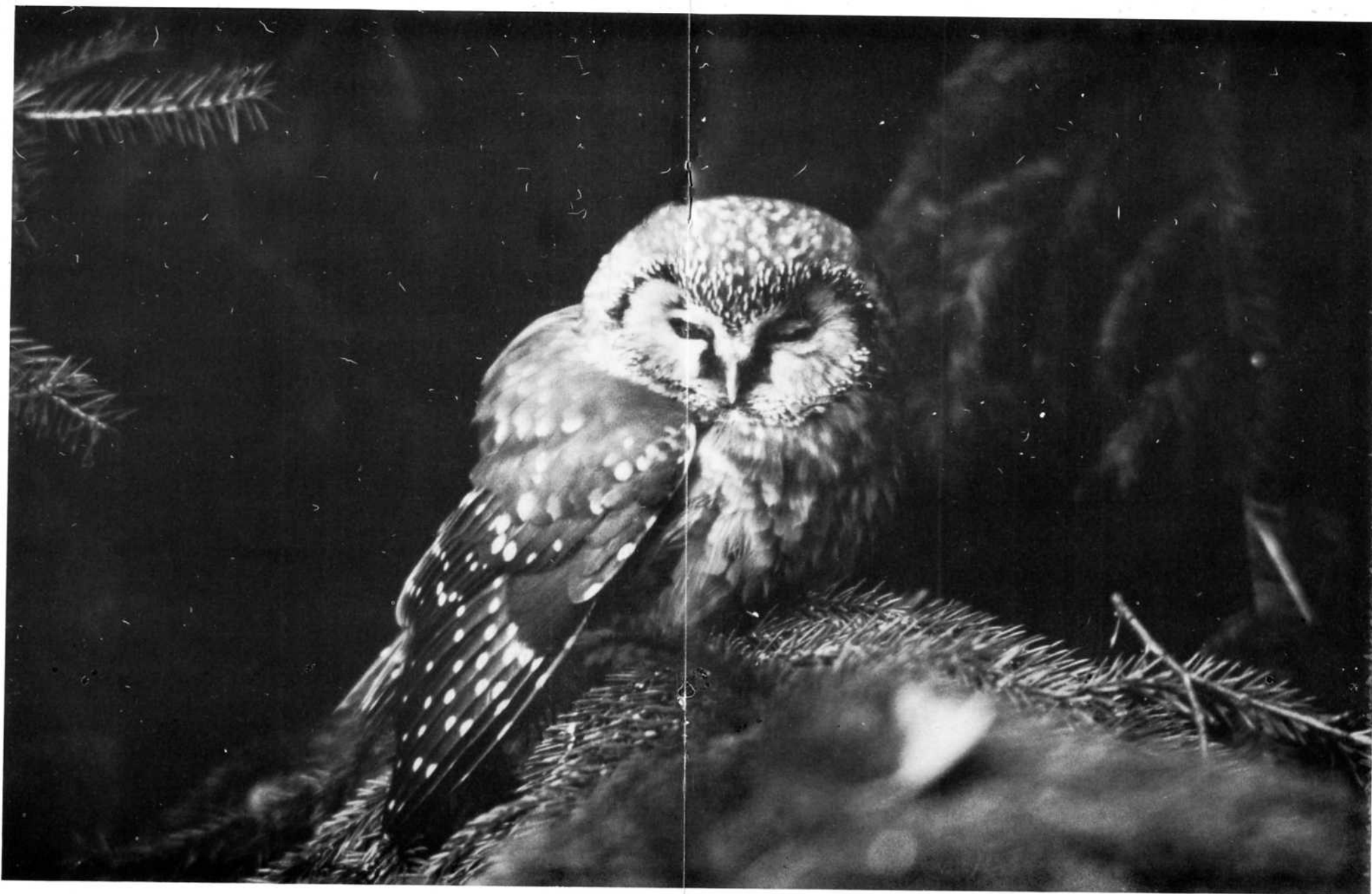
I vanliga fall fortsätter cellerna att bryta ner pyrodrusyran till koldioxid och vatten. Då frigörs den största delen av sockrets kemiska energi, vilket kräver syre.

Men i Rudans fall, när den inte får tillräckligt med syre kan den välja en annan reaktionsväg. Då bryts pyrodrusyran ner till koldioxid och alkohol. Eftersom alkoholen är ett gift måste Rudan snabbt göra sig av med denna restprodukt och det gör den genom att utsöndra alkoholen genom gälarna.

I ett försök flyttade man rudor från dammen där de levde till flaskor med syrefritt vatten. De ändrade inte sitt yttre beteende trots att de omedelbart ändrade sin ämnesomsättning och började producera alkohol. När de hade levt några veckor i de syrefria vattenflaskorna mättes alkoholhalten i vattnet och blodet och den var c:a en promille!

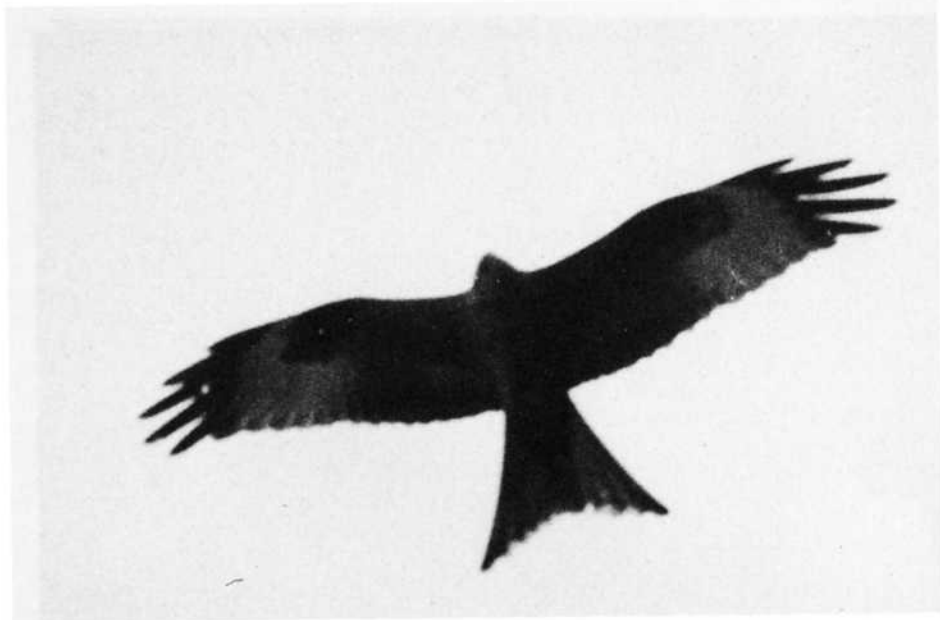
Uträkningar gjordes på att i en försöksdamm på en hektar där c:a 30 000 rudor lever produceras c:a 15 kilo ren alkohol per vinter. Eftersom det är 10000 ton vatten i dammen skulle det dock bli ganska svårt att destillera fram de dyrbara dropparna. Således är nog inte rudornas förbränningsprodukt någon tillgång att hoppas på.

Ju fler vattendrag som övergöds, desto mer alger frodas med syrebrist som följd. På så sätt bereder människan ett allt större livsutrymme för de djur som klarar att leva med syrebrist. Rudorna går mot bättre tider.

I väntan på nästa sorkår.

Foto: Per Lindberg.

Glada. Foto: Peter Müller.

Som vanligt, under skåneresorna, är den ofta sedd. Nu på utflykten till Näsbyholm.

Steglits.
Foto: Viking Olsson/N.

Skånehösten är otroligt vacker. Eftersom det stordrade vid Falsterbo begav vi oss in mot de mer kuperade delarna av Skåne, på jakt efter rovfåglar. I de många tistelbestånden vid Näsbyholm, såg vi också några fina Steglitsor.

FALSTERBO 22/9 - 25/9 1988.

Göte Bergkvist och Staffan Müller.
Så är det åter dags att genomföra en resa till Falsterbo. Med den fantastiska resan för 2 år sedan i minnet har vi stora förväntningar även på denna.

Resan.

En buss med 23 sittplatser och 3 liggplatser väntar vid lunchtid på att få transportera 15 entusiaster de 75 mil till Falsterbo. Antalet passagerare varierar för övrigt mellan 15 och 21, beroende på var Staffans "tjocka släkt" skall kliva av eller på. Efter uppehåll i Örebro, Gränna och Strömsnäsbruk, där vi får något till livs, kommer vi fram till Falsterbo camping vid midnatt. Efter 5 min. är samtliga tält resta under total tystnad och ett fridfullt zzz/snark hörs från tälten. Jag tror t.o.m. att Svenska försvarets kustjägare skulle bli imponerade av fågelklubbens medlemmars effektivitet.

Nabben.

Fredag morgon drar vi ner till Nabben, där Magnus Ullman från Lund väntar tillsammans med sin "åda". Magnus jobbar heltid som fältornitolog och får betraktas som en av de vassaste när det gäller rovfågel. Efter sedvanliga handskakningar och välkomstfraser låter Magnus meddela att vi ej skall ha för stora förväntningar på rovfågelsträcken denna dag. Vinden är stark sydostlig, dess-

utom är det mulet. En väderlek som inte passar rovfågelsträcken vid Nabben. Idealet lär vara det vi upplevde för 2 år sedan d.v.s. kall natt med solig morgon så att termik bildas. Vinden var då syd till syd-västlig. Den gången formligen sprutade det av rovfågel över Nabben. Magnus har rätt. Några stora sträck av rovfågel får vi inte se. Jagande Tornfalk och Sparvhök tillhör dom pålitliga här i Falsterbo oavsett väderlek. En och annan Bivråk, Ormvråk och Glada får vi också se. Bivråken på c:a 10 meters håll!

En ny variant, som ingen av oss upplevt tidigare, är en Stenfalk som imiterar en trast i flyktsättet, när han försöker ta sig in i tättingflocken för att få något ätbart.

Andra noterbara arter är Myrspov, Kentsk tärna, Prutgäss, en del Forsärlor, Dubbeltrast och Skärfläckor som spatserar på reven utanför Nabben. Ejder och Storskrak sträcker i mindre flockar.

Efter några timmar beger vi oss till ett sandrev intill campingen. Där får vi se flockar av Kärrsnäppor på mycket nära håll, som letar efter något ätbart bland tången.

Labbe, troligen Fjälllabbe enligt Magnus, stryker förbi. Dessutom är det gott om vit- och andfågel t.ex. Brunand, Kricka, Skedand och Gravand.

Näsbyholm.

Efter en superb lunch på gästgiveriet Gässlingen i Skanör, bestämmer vi oss för att åka till Näsbyholm. Ett tips från Magnus Ullman, där vi har stora möjligheter att få se rovfågel.

Mycket riktigt, vid Näsbyholms kärr och betesmarker, som är en fantastisk biotop för rovfågel, får vi se både Brun och Blå Kärrhök t.o.m. Ängshök. Där finns också Orm-, Bi- och Fjällvråk. Tornfalken sitter snällt på en stängselpinne så vi får möjlighet att studera varje teckning i dräkten genom våra kikare. Gladan uppenbarar sig också vid flera tillfällen. Ett oidentifierat "UFO" som visar sig på långt håll, kan tänkas vara en Skrikörn. Anders Hyttsten envisas med att det är en ryttlande Prutgås.

En liten färggrann fink är Steglitsen, som sitter och plockar i sig frön från de tistlar som finns här. Efter att ha vistats på Näsbyholm i fyra timmar, börjar vi bli mätta på rovfågel och återvänder till förläggningen.

Bemärkelsedagen.

Lördag morgon bjuder på blåsig och regnigt väder, då lär det inte bli några

större rovfågelsträck i dag heller. Vi beslutar oss för att besöka andra fågellokaler längre upp i landet. Väl inne i bussen låter "farbror" Alexandersson meddela att det är hans födelsedag i dag. När vi hurrat tre eller fyra gånger är han nöjd och låter busschauffören trampa på gaspedalen. Via Malmö, där Bogdan Persson kliver av för vidare transport till Jugoslavien, anländer vi till Mellbystrand norr om Båstad.

Om Mellbystrand samt Gubbannäset vid Varberg, som är nästa anhalt, berättar Staffan här nedanför.

Mellbystrand.

Sveriges riviera, Laholmsbukten, alblomning, badförbud.....

Mellbystrand har kommit i ropet inte bara för sitt fantastiskt fina läge längs hallandskusten strax norr om Bjärehalvön.

Stora delar av Laholmsbukten är alvarligt störd av kvävegödning som förs till havet från åkrar och djurstallar via diken och åar. Så här års upplever man kanske inte de gigantiska problemen som döljer sig i det förorenade vattnet.

Eftersom höststormarna får oss att lämna Falsterbo redan på lördagen, bestämmer vi oss för att stanna till vid Mellbystrand, på genomresa upp till Hornborgasjön. I stormartade vindbyar beger vi oss ner till stranden.

Strandskator vid Mellbystrand. Foto: Peter Müller. Strandskatorna är helt beroende av födotillgången i havet.

En speciell typ av mussla utgör favoritföda. Därför har den, trots att den ibland visar sig i Dalarna, ingen chans att etablera sig där.

Vid Mellbystrand däremot var den vanlig under vårt höstbesök.

Vid den stormpinade stranden höll den sig påpassligt framme och rusade fram och tillbaks med vägskvalpet som regelbundet sköljde över sanden och förde med sig näring från havet.

Här trivs de sydsträckande vadarna.

Med darrande tubkikare och stormen i ryggen försöker vi artbestämma de stora vadareflockarna som systematiskt trampar mot vinden på näringssök.

I tångbankarna som sköljer upp på stranden, gömmer sig enorma mängder småkryp.

Kärrensnappen är vanligast. I flocken närmast oss hittar vi också några Sandlöpare, Spovsnappor och Kustpipare.

Piparen känns igen på sin storlek, betydligt större än småvadarna. Med mörk armhåla och klumpigt huvud, rör den sig betydligt mindre nervöst längs stranden. Så här års är vadarna inte alls lika skygga som på våren.

Vi ställer oss stilla ute på stranden mitt i vadarstaket vadarna. Till synes utan oro, närmar sig den stora vadareflocken. Efter en stund har vi den mitt i bland oss. På bara ett par meters håll passerar ett 50-tal kärrensnappor. Sandlöparna, 3 st., går nästan att fånga med händerna!

I flocken har också några Större strandpipare gömt sig. Nu syns de tydligt och man frapperas av hur väl de olika arterna håller ihop i den stora flocken. Sandlöparna går för sig, Strandpiparna för sig etc. Snart har flocken passerat oss och försvinner söderut. Vi koncentrerar oss på att spana ut över havet. Stormen piskar på från väster,

vilket ger oss möjlighet att få se några av de oceanlevande fåglarna som förs mot kusten av vindarna.

Tyvärr så bjuder inte Mellbystrand på några sensationer. Måhända är det bättre att spana från en udde än från en bukt. Man upphör dock inte att förvånas över de fantastiska mäsarna och trutarna, som totalt behärskar luftrummet, oavsett väder och vind. Utan tvekan kastar de sig upp mot vinden och har inga problem att lägga sig "på kryss" mot vinden. Det är svårt att identifiera fåglarna nu. En del har lagt sig till med vinterdräkt. Andra är årsungar eller fjolåringar som ej hunnit bli utfärgade. Gråtrut, Silltrut, Fiskmås och Skrattmås går dock att artbestämma.

Gubbanäsan.

Några mil norr om Mellbystrand ligger en mycket fin fågellokal, Getterön.

Strax utanför Varberg, i anslutning till havet, ligger stora sankängar, vilka under en dag som denna, fylls med inpiskat havsvatten.

Några i gänget stannar i fågeltornet, medan övriga beger sig ut till havet. Vid den yttersta udden, Gubbanäsan, sitter redan ett gäng fågelskådare, fixerade på fågelobservationer flera kilometer ut från land.

Det visar sig snart att det är en busslast masar som sitter här ute. DOF har en

helgresa till Morup och Getterön. Världen är bra liten!

Med hjälp av dessa goda fågelskådare får vi stifta närmare bekantskap med några verkliga havsfåglar. Längst ut mot horisontlinjen flyger några Grå liror. På stela vingar avspanar de det brusande havet. Närmare land ligger stora Ejderflockar och grupper med Tobisgrisslor. Tretåiga mäsar flyger då och då förbi. En Labb jagar tätt över vattenytan och parerar skickligt vågtopparna. En ensam Lunnefågel, lätt igenkänd på sin märkliga profil, stryker förbi tätt intill land. På klipporna

utanför Gubbanäsan står ett stort antal Storskarvar som med jämna mellanrum gör sina lovar ut över havet. Ryktet om Pilgrimsfalk vid fågeltornet når oss och vi lämnar DOF:arna vid havet och tar oss in till Getterön.

Getterön.

Intill Gubbanäsan ligger Getterön, ett naturreservat med betesmark och våtmark. Här finns även ett fågeltorn där vi kryper in för att slippa de kraftiga vindarna. Getterön är känd för sina Pilgrimsfalkar och efter en stund kommer en ung Pilgrimsfalk flygande och slår sig ner på marken.

Lunnefågel.

Foto: Per Lindberg.

Den uppehöll sig vid Gubbanäsan utanför Getterön. En ensam fågel drog lågt över vattenytan till tacksam beskådan.

Vi får studera den ett bra tag i våra tubkikare, innan den lyfter och försvinner. För många av oss, som aldrig tidigare sett en Pilgrimsfalk, var detta en ny fascinerande upplevelse. En Blå kärrhökshona och en Ängshök spanar av området för att få något till livs. En Gråhäger kommer flygande med lugna vingslag. Tydligen en respektgivande krabat, som får både andfågeln och gäss att fly all världens väg där han skri- der fram.

Hornborgasjön.

Efter Getterön drar vi vidare mot Hornborgasjön, där vi slår läger för natten. Söndag morgon beger vi oss till fågeltornet för att se på alla de begivenheter som denna berömda plats har att visa. Det enda vi ser, nästan, är ett tjog andjä- gare som sitter utplacerade på strategiska ställen i vassen.

Ibland träffar skotten sitt mål, ibland inte, åtmins- tone inte dödande. Man kan undra hur många gräsänder som flyger omkring med ha- gel i sina kroppar. Hur som helst känns det konstigt att komma till en av Sveriges mest berömda få- gellokaler för att mötas av andjägare. En Brun kärr- hök, Sothöns, Gråhäger nå- gra Tranor och sträckande gäss är det mest noterbara från Hornborgasjön. Vid lunchtid börjar vi så åter- färden mot Leksand.

Epilog.

Även om vädret inte varit tip-top så har vi sett en hel del fågel. En viktig del av resan är den gemens- kap och det utbyte som vi har av varandra. Ett fint gäng, med ett gemensamt intresse, där stämningen varit fin, ibland rå men hjärtlig.

Jag ser redan fram mot näs- ta resmål, vart vi nu kom- mer att ställa kosan.

Tranor såg vi inte mycket av vid Hornborgarsjön. Det var tur det, annars hade dom väl blivit nerskjutna av de vilda jägarna ute i vassarna.

Foto: L-E Olsson.

INFÖR ÅRSMÖTET DEN 12/2 1988 FÖRSLAG TILL NYA STADGAR.

1. Mål och inriktning.

Leksands fågelklubb är en ideell sammanslutning, som har till ändamål att främja utforskandet och skyddet av få- gelfaunan och fågelmiljön samt att skapa kontakt mellan klubbens medlemmar. Föreningen vill söka förverkliga sina uppgifter bl.a. genom att stimulera till ornitolo- giska undersökningar, uppmärksamma fågelskyddsproblem, bistå myndigheter, organisationer och enskilda i ornito- logiska frågor som berör föreningens verksamhetsområde samt att anordna sammankomster och exkursioner.

2. Medlemskap.

Medlem i föreningen är den som betalar årsavgift till föreningen, i enlighet med årsmötets beslut.

3. Föreningens fasta organ.

Föreningens fasta organ är ordinarie årsmöte och styrel- se.

4. Styrelsen.

Föreningens angelägenheter handhas av styrelsen som be- står av 5 ledamöter, vilka väljs av årsmötet för en tid av ett år. Avgår styrelseledamot innan tiden för dennes uppdrag gått ut, väljes av ett extra föreningssammanträde ny ledamot för återstoden av denna tid. Årsmötet utser ordförande, sekreterare, kassör och 2 övriga ledamöter.

5. Styrelsens sammanträden.

Styrelsen sammanträder när någon i styrelsen anser det lämpligt, och är beslutsför när minst halva antalet leda- möter är närvarande. Vid lika röstetal gäller den mening som ordförande företräder.

6. Räkenskapsår m.m.

Styrelsen skall årligen avge berättelse över sin verksam- het. Styrelsens berättelse och föreningens räkenskaper, förda mellan 1 januari och 31 december och vederbörligen avslutade, skall senast den 31 januari varje år överläm- nas till revisorerna.

7. Revision.

För granskning av styrelsens förvaltning och räkenskaper skall finnas 2 revisorer och 2 suppleanter till dessa. Revisorer och revisorssuppleanter utses av årsmötet för tiden intill dess nästa årsmöte hållits. Revisorerna skall senast 2 veckor före årsmötet avlämna revisionsberättelse till styrelsen.

8. Möten.

Föreningen håller årsmöte före mars månads utgång på tid och plats som anges av styrelsen. Extra föreningssammanträde skall hållas när minst 1/5 av föreningens medlemmar begär det och anger de ärenden som skall behandlas, eller när styrelsen eller revisorerna finner anledning till det. Kallelse till årsmöte och extra föreningssammanträde sänds genom styrelsens försorg till medlemmarna senast 14 dagar före sammanträdet.

9. Årsmöte.

Vid årsmötet skall följande ärenden behandlas:

1. Val av ordförande och sekreterare samt 2 justeringsmän för mötet.
2. Fråga om mötets behörighet.
3. Styrelsens årsberättelse och redovisning av räkenskaperna.
4. Revisionsberättelse.
5. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
6. Val av ordförande, sekreterare, kassör och 2 övriga ledamöter i styrelsen.
7. Val av revisorer och revisorssuppleanter.
8. Bestämmande av årsavgiften.
9. Ärenden som styrelsen förelägger årsmötet.
10. Av medlem skriftligt motiverat förslag som kommit styrelsen tillhanda senast den 31:a januari.
11. Övrigt av medlem framställt förslag som styrelsen tagit ställning till.
12. Endast ärenden som angetts i kallelsen får föranleda beslut.
13. Val ska ske med slutna sedlar, om medlem begär det.

10. Fonder till aktiviteter.

Fågelklubbens styrelse äger rätt att besluta om fonderade medel.

11. Rösträtt.

Rösträtt på årsmötet har medlem, som erlagt till betalning förfallna avgifter och under året fyller minst 15 år, samt hedersmedlemmar.

Rösträtten är personlig och får inte överlåtas på annan. Medlem, som inte har rösträtt äger yttranderätt och förslagsrätt.

12. Ändring av stadgar.

För beslut om ändring av dessa stadgar fodras att beslutet antas vid två på varandra följande föreningssammanträden, varav det ena skall vara årsmötet. För beslut om sådan ändring fodras att minst 2/3 av de röstande biträder förslaget.

13. Upplösning.

I beslut om upplösning av klubben anges att klubbens behållna tillgångar skall användas till bestämt naturfrämjande ändamål.

Dags att mata fåglarna igen.

Foto: Peter Müller.

Två fina tornfalksbilder fotograferade av: Sören Stenberg, övre bilden och Peter Müller, den undre bilden.

Tornfalksholkar.

Sören Stenberg.

1987 häckade fler Tornfalkspar i stubbar som lämnats kvar vid avverkning här i Leksand. Minst ett par i holk också. Då föddes idén att snickra ihop holkar åt de vackra falkarna.

Holktillverkning.

Hyggen är en bra biotop för Tornfalkar några år innan de växer igen. Vi (Gunnar Lind, Per Lindberg, Kjell Bond, Ulf Bond, Anders Ståhl, och Sören Stenberg) startade projektet på hösten 1987. Genom Lars Helledén i Ullvi fick vi allt virke vi behövde och det alldeles gratis!

Vi gjorde 30 holkar i ett nafs (50 cm höga med ett ingångshål och bottenmätt på 30 X 30 cm). Holkarna målades också för att hålla längre. Färgen skänktes av AB Nils Ericsson & Co. Vi fick reseersättning av Leksands Fågelklubb för holkupsättningen.

Innan vintern var alla holkar på plats med fyllning av kutterspån eftersom falkar inte bygger bo själva utan bara krasar en grop för äggen.

Hökugglor.

Redan vid uppsättningen såg vi Hökugglor som vi trodde också ville bo i holkarna. På våren sågs mycket riktigt Hökugglor vid några holkar men det blev endast ett par som lade ägg, 7 st.

Äggen försvann dock utan, som vi tycker, naturlig förklaring.

Gott resultat.

Resultatet av holkupsättningen blev dock över förväntan. I 7 holkar inleddes häckningsförsök av Tornfalk varav 5 par lyckades få fram sina ungar. Äggantalet i de 5 holkarna var 6, 6, 6, 7 och 8! Allt som allt 33 ägg. Ännu roligare var att alla äggen kläcktes och att alla ungar blev flygfärdiga. Gunnar Lind ringmärkte de 33 ungar. Det goda resultatet beror mycket på den goda sorktillgången. Vid andra holkar har Tornfalkar setts men de har ej skridit till häckning.

Holkplaceringen viktig.

I princip sitter holkarna på 3 olika sätt, i ensamma träd på hyggen, i skogskanter och myrkanter samt i smärre dungar. Bästa resultatet har vi fått i holkar som sitter i ensamma träd på hyggen (4 av de 5 häckningarna). Eventuellt kommer vi att utöka holkantalet framöver eftersom vi har virke kvar.

KNÖLSVANEN I LEKSAND.

Staffan Müller.

Knölsvanen i vattendragen runt Siljan fick under 1988 sedvanliga problem med vattenståndet under häckningssången.

Redena byggs under lågvattensåsong och flyter bort med värfloden under ruvningsperioden.

I Byrviken vid Fornbybanken klarade svanarna sin häckning efter det att bobalen förtöjts i stenläggningen vid banken.

I Hjärtviken på norra Storön flöt boet iväg och landade mellan bryggorna på Siljansnäs campingplats. Efter en ovanligt dräplig och lyckad räddningsaktion, lyckades en bybo med bedriften att återföra boet till Hjärtviken, där sedermera fem ungar kom till världen.

Fågelklubbens tips var att

med hjälp av en lång bogserlina försöka ro tillbaka med bobalen med Svanen liggande på boet. Tydligen lyckades det!

Vidare kunde Limsjösvanarna när boet strandat efter diverse utflykter, få fram en unge.

I Insjön gick två svanpar till häckning. Resultat okänt.

Fågelklubben hoppas att i framtiden få tag i lokalt folk som årligen kan bevaka svanbona så att de när det behövs ges flythjälp.

Knölsvan.

Foto: L-O Winge.

ÅTER CAMARGUE!

Anders Ståhl.

8/5 1988.

Äntligen gled tåget iväg och min treveckorsresa till Frankrike, med Camargue som slutmål, hade startat.

Tåget avverkade snabbt och miljövänligt den första etappen till Köpenhamn där jag skulle byta tåg. Efter påfyllning av matsäcken, for jag vidare.

Träden och buskarna utanför var bra mycket grönare än hemma och sommarkänslan vaknade sakta till liv. Tågbyte igen i Hamburg där det blev tid över för en liten stadstur.

Slutspurten till Paris märkte jag inte mycket av eftersom jag sov gott i liggvagnen.

9/5 1988.

Regn! Ösregn! Paris bokstavligen flöt omkring. Satte mig ner på det enormt stora Gare Du Nord för att planera tunnelbaneresan till Rolf Wahl, hos vilken jag tänkte våldgästa. Hittade på kartan gatan där han bor, och tog mig därefter ner i Metron och hittade efter en del letande i alla gångtunnlar, den linje som ledde mig till Rolfs kvarter. Upp ur Metron och jag stod mitt i det brusande Paris. Dyngsur efter två minuter. Tog ut riktningen till Rolf än en gång och efter tio minuter var jag där. Saken var dock den att Monsieur Wahl inte var hemma och resten av dagen spenderade jag

på att gå ett varv runt kvarteret, knacka på hos Rolf, ta ett varv till, knacka o.s.v o.s.v. Regnet fortsatte att vråka ner och en trevligare start på semestern kunde man ju fått. Efter bergis tjugo varv runt kvarteret och flera timmar utan tecken på Rolfs närvaro, smög sig paniken sakta på - var skulle jag sova?

Nä, ta ett snabbt beslut! Och det gjorde jag - Metron till Gare de Lyon och bokade om biljetten så att jag skulle få åka söderut samma kväll i stället. (Snälla Frankrike - inför kösystem á la Sverige med nummerlappar och blinkande siffror så att man slipper stå i kö två timmar med tobaksrökande fransmän.)

Nu var man topp tunnor, men hursomhelst avgick "Medelhavspilen" tidsenligt 22.36 och jag fanns med.

10/5 1988.

Anlände jag till Arles. Sol! Torkade alla kläder och prylar och läste sedan in allt på stationen och gick ut på stan. Arles kände jag till någorlunda, eftersom jag var här en dag med Leksands Fågelklubb 1983.

Plötsligt hörde jag något som liknade svenska, nämligen skånska! Och visst, tur ska man ha. Ett gäng glada skåningar tillika ungdomar och fågelskådare (naturligtvis) hade korsat

Flamingos i Camargue.

Foto: Anders Ståhl.

Den stora Segelfjärilen

Foto: Anders Ståhl.

min väg och jag fick mer än gärna följa med i deras minibussar ut i Camargue. Härligt! Jag hoppade med och så bar det ut i våtmarkerna. Vi täckte av stora delar av östra Camargue och vi såg en hel del i fågelväg men också ormar, ödlor och insekter. Camargues vita hästar tilldrog sig också visst intresse.

Härfågel, Biätare, Blåkråka, alla hägerarter, Flamingos i tusental (minst lika mycket som 1983), Ormörn, Glador, Kärrhökar o.s.v. Höjdpunkterna blev en Dvärgörn och en Kungsfiskare, vackert blåskimrande.

I La Crau som nu i maj var alldeles grönt, och inte alls liknade den öken det blir framåt sommaren, var det gott om Småtrapp.

I kvällssolen flög den ena enorma flamingoflocken efter den andra. Stora olycksbådande regnmoln började nu dra ihop sig och det såg sannerligen inte bra ut. Vid 22.30 - tiden tog vi in på en mycket trevlig camping i Arles utkanter och jag stupade i sovsäcken.

11/5 1988.

Mat och dusch! Vid lunchtid bar det av mot saltsalinerna och nu vräkte regnet ner. Fick trots allt se en del fågel såsom Rörhönor, Tjockfot (fötter?!), Skärfläcka, Vadarsvala och en stor koloni Hägrar av olika modeller, trettio till fyrtio på samma ställe. Vi avbröt skådandet

framåt eftermiddagen p.g.a regn. Resten av dagen ägnades åt fågelstudier i tälten.

12/5 1988.

Regn... Tog bussarna till S:t Maries de la Mer, men humöret på de flesta var ej av högre klass så skådandet blev lidande. (Och att tjejer blir sura av regn och sen bara vill hem, är nu defenitivt konstaterat!) Doppade pekfingret i Medelhavet när man ändå var där. Efter en pizza bar det av till Arles igen.

13/5 1988.

Mera regn. Allt är blött och fuktigt. Ingen skådning den här dagen. Skådningarna bestämde sig för att åka hem och nu skulle det nog dröja innan man finge tala modersmålet med någon annan än sig själv.

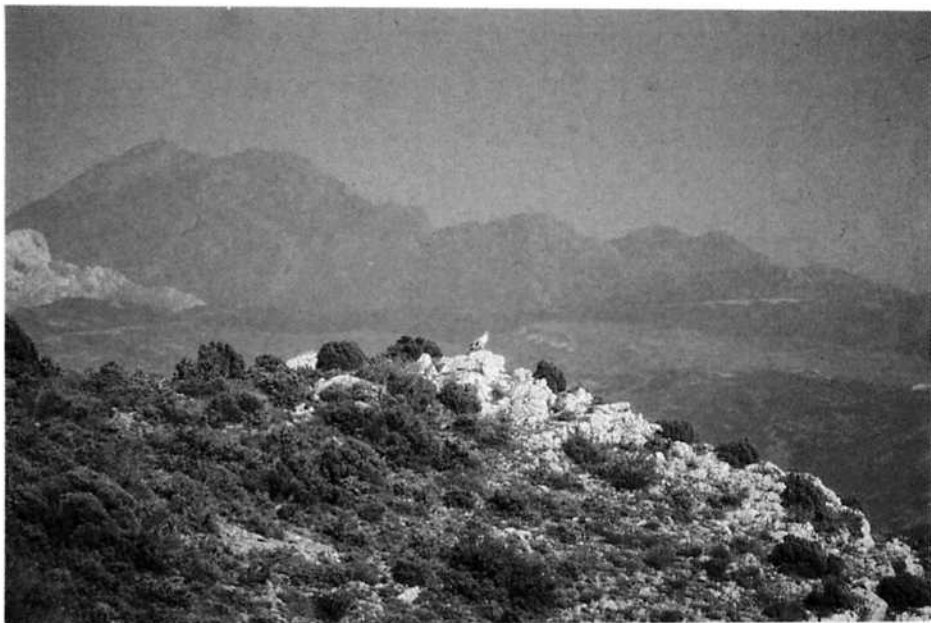
14/5 1988.

Bestämde med en engelsman som jag träffat tidigare, att vi skulle ta en tur till La Crau igen. Solen bröt fram när vi var där och det blev rena drivhuset. Usch! Småtrapp och Glada var karaktärsfåglarna för tillfället. Vi drog vidare mot Les Alpilles och det stora TV-torn som finns på toppen av dessa berg. Häruppe var utsikten vidunderlig och hela Provence låg för våra fötter. Allt badade äntligen i sol. Insekterna vaknade till liv och snart visade sig Segelfjärilar i mängder! Detta

Smutsgam i Les Alpilles.

Foto: Anders Ståhl.

Smutsgam.

Foto: Anders Ståhl.

blev insektshöjdpunkten på resan. Lyckades få en Amiralssfjäril och Segelfjäril på samma bild... Sånt man drömt om och bara trott varit möjligt i Hemmets Journal!

Vi spanade efter gam hela dagen och mot kvällningen fick vi syn på en Smutsgam som satt på en klippa ca. tvåhundra meter bort. Jag smög mig dit och fick ett par flygbilder. Aska på natten.

16/5 1988.

"Kulturdag". Tog ett snabbtåg till Marsielle och spenderade dagen där. Ett besök på Främlingslegionens kontor var självskrivet. Själva staden var en kokande gryta av olika folkslag.

17/5 1988.

En mellandag med promenad på Arles gator.

18/5 1988.

Upp i ottan, färd till Milleau i centralmassivet. Sade good bye till engelsmannen och drog vidare. Dagarna i Camargue var mycket lyckade men hade säkert varit ännu finare, om solen lyst hela tiden. Väl på tåget var trängseln stor och man fick ett antal blickar när folk inte kom förbi min ryggsäck modell större.

Landskapet blev mer kuperat ju längre norrut man kom. Mycket vackert. Rovfåglar överallt. Kom fram till Milleau vid middagstid. Slog upp tältet på exakt samma ställe och på samma

camping som 1983. Nu som då hördes Härfågel och Dvärguv. Steglits fanns det gott om.

Härfågeln följde med hela resan. Foto: Anders Ståhl.

19/5 1988.

Sov dåligt. Kall natt som bara den. Regn och mulet. Hade tänkt mig att åka in i Tavndalen men det visade sig att det inte gick en enda busstur till byarna därinne. Synd. Ägnade resten av dagen åt Milleau som är mycket vackert.

20/5 1988.

Natten blev fruktansvärt kall. Hade jag bara haft den riktiga sovsäcken med mig hade det inte gjord något men den hade jag lämnat hemma. Vem hade räknat

med 8° härnere. Sömmen blev obefintlig. Framåt lunch när man hade tinat upp, tog jag ryggsäcken och det nödvändigaste och drog till fots upp i bergen. Kom till byn Car-bassas och fortsatte däri-från rakt upp i sluttnin-gen. Härifrån hade jag ingen karta så det gick lite på känn. Men å andra sidan fanns det stigar och dem lämnade jag inte. Upp-för och uppför bland branta klippstup. Topparna (e-gentligen en enorm plåtå) ligger här på 8-900 m.ö.h. Korparnas kraxande ekade i sluttningarna. Riktig vildmarkskänsla. Efter ett antal timmar och lite fri-klättring stod jag på top-pen. Vilken utsikt! Mitt lokalsinne (och solen) fick leda mig tillbaka till campingen. Klampade på över plåtån och fann att det fanns en del skog kvar häruppe. På ett ställe hade myndigheterna inhägnat ett litet område och kal-lade det nationalpark. Runt omkring skövlade man skogen. Ormvråk och Gök drällde det av häruppe. Framåt kvällen bar det av neråt igen. Solen bröt igenom och jag fick en underbar avslutning på dagen, när jag tog mig nerför sydsluttningen. Svarthakad buskskvätta för-svarade ivrigt "sina" buskar när man kom för nära. Efter ca. två mil var jag så åter på campingen och nu åkte spritköket fram fortare än kvickt.

21/5 1988.

Lika kall natt igen. Dock sken solen här dagen och jag ska erkänna att jag "pressade" ett par timmar, men inte mer.

22/5 1988.

Tjatigt det här med kalla nätter och ingen sömn så 06.00 rev jag tältet och drog iväg igen. Fågelmäs-sigt hade det ju inte hänt mycket här i Milleau, men man ser så mycket annat så int' gör de' nå't. Tåget gick norrut genom Centralmassivet och toppar-na blev högre och högre. Rena vintern på höglandet faktiskt. Hade planerat ett längre stopp i dessa trakter, men det skulle bara inte gå att stanna här med min utrustning, så jag "vände på klacken" och tog ett nytt tåg, västerut den här gången, mot Aurillac. Tåget passerade gamla be-kanta orter som St. Flour och Murat. Väl framme i Aurillac leta-de jag upp campingen. Måste alla campingplatser lig-ga minst ett mil från järn-vägsstationen!? Fick änt-ligen uppleva en varm natt.

23/5 1988.

Kontaktade Rolf i Paris och nu var han hemma. Jag var välkommen att komma samma dag. Sagt och gjort, slängde mig på tåget igen mot Paris och den här tåg-färden slog allt. Vi följ-de i ett par mil en floddal som var helt fantastisk där den låg inbäddad i lummig

grönska, klippor och branta raviner. Landskapet slätade efter detta ut sig mer och mer och framåt kvällen när jag anlände till Paristrakten, var det plattare än plat-tast.

Återigen tog jag mig genom underjorden till Rolf. Kul att ses igen! Gjorde mig hemmastadd i lägenheten och tog sen en promenad i Paris "gamla stan".

24/5 1988.

Arbetade från morgon till kväll med att hjälpa Rolf inför en viktig utställning han skulle ha i sitt galle-rie dagen efter.

25/5 1988.

Vernissagedag i Galleriet och då gäller det att vara trevlig för en hel del konstnärer/kännare rörde sig i kvarteren. Rolf hängde på mig en av sina kostymer och visst kände jag mig lite bortkommen i sådana kläder. Det är ju inte precis vad man går i dagligen. (Slipsen vägrar jag kommentera...)

Artlista.

Blåkråka	Vit stork
Härfågel	Flamingo
Biätare	Knölsvan
Kungsfiskare	Gräsand
Skäggdopping	Rödhuva
Rördrom	dykand
Silkeshäger	Smutsgam
Ågretthäger	Gåsgam
Rallhäger	Ormörn
Kohäger	Dvärgörn?
Häger	Ormvråk
Purpurhäger	Bivråk
Natthäger	Glada

26/5 1988.

Avverkade de vanligaste turistmålen Sacre Coeur, Louvren Montparnasse o.s.v.

27/5 1988.

Rolf och jag tog bilen och åkte ca. fem mil söder om stan för att inventera. Fick se en del fina våtmar-ker och skogar.

I ett skogsparti hittade vi en nyslagen Duva och Rolf drog slutsatsen att det varit en Sparvhök framme vilken i så fall var en ny art här.

Att Rolf är en mycket duk-tig ornitolog det märks när man är ute med honom. Det behövs inte många "tecken" för att han ska kunna art-bestämma en fågel.

Kvällen ägnades åt en fika på klassiska La Palette i konstnärskvarteren.

28/5 1988.

Packade säcken, sa 'au re-voir' och sen bar det av hemmät, mot Sverige - Trots allt det vackraste landet i Europa!

Brun glada	Större
Brun kärrhök	strandpipare
Blå kärrhök	Sothöna
Ångshök	Storspov
Tornfalk	Spovsnäppa
Rödfalk	Kustsnäppa
Lärkfalk	Kärrsnäppa
Rödhöna	Mosnäppa
Fasan	Skärfläcka
Rapphöna	Styltlöpare
Småtrapp	Tjockfot
Svartbent	Vadarsvala
strandpipare	Gråtrut

Fiskmås
Långnäbbad
mås
Svarthuvad
mås
Skrattmås
Vitvingad
tärna
Sandtärna
Kentsk tärna
Fisktärna
Klippduva
Ringduva
Skogsduva
Turturduva
Turkduva
Gök
Skatgök
Dvärguv
Tornseglare
Alpseglare
Gröngöling
Större hack-
spett
Korttälärka
Kalander-
lärka
Tofslärka
Sånglärka
Trädlärka
Backsvala
Ladusvala
Hussvala
Trädpiplärka
Ängspiplärka
Gulärta
Sädesärta
Törnskata
Rödhuva
törnskata

(Varfågel-
underart)
Sommargyl-
ling
Stare
Nötskrika
Skata
Kaja
Svartkråka
Råka
Kråka
Korp
Trastsångare
Lövsångare
Mästersån-
gare
Rörsångare
Kärrensångare
Grässångare
Sävsångare
Gräshopps-
sångare
Vassångare
Cettisångare
Polyglott-
sångare
Kaveldun-
sångare
Gransångare
Grönsångare
Svarthätta
Sammetshatta
Kungsfågel
Rödhake
Stenskvätta
Medelhavs-
stenskvätta
Buskskvätta
Svarthuvad
buskskvätta

Svart röd-
stjärt
Rödstjärt
Sydnäktergal
Koltrast
Taltrast
Björktrast
Blåmes
Talgöxe
Stjärtmes
Svartmes
Trädgårds-
trädkrypore

Domherre
Gräsparv
Pilfink
Bofink
Stensparv
Hämpling
Gulhämpling
Grönfink
Stenknäck
Steglits
Kornsparv
Gulsparv
Klippsparv?

Skådning i hållande regn.
Foto: Anders Ståhl.

Clas Ohlson ger dig 10000 möjligheter

I 70 år har Clas Ohlson arbetat för att göra livet lite enklare för den händig. Vår katalog innehåller över 10000 artiklar för hemmet, bilen, båten, trädgården, hobbyn eller jobbet. En hel värld av möjligheter på 264 sidor.

Besök en bra affär

Clas Ohlson AB finns i Insjön, strax söder om Leksand. I vårt varuhus finner du alla våra katalogvaror. De flesta kan du plocka direkt från hyllan.

Vår 1000 m² stora butik rymmer dessutom nyheter som ännu inte kommit in i katalogen och många fyndvaror som inte går att kopa via postorder.

Vår butik har öppet

Vardagar 9.00 - 18.00
Lördagar 9.30 - 15.00
Sondagar 4/12, 11/12, 18/12
12.00 - 16.00

Gör en bra affär

Skicka in kupongen, eller ring, så får du Clas Ohlsons stora jubileumskatalog med 10000 möjligheter att göra en god affär.

Katalogen är givetvis helt gratis.

Skicka mig genast Clas Ohlsons Jubileumskatalog och ge mig chansen att handla kvalitetsvaror till lagpris

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

CLAS OHLSON AB
790 30 INSJÖN Tel 0247-140 00

CLAS OHLSON AB